

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Voorstel tot vaststelling van de Groenvisie Westland

AANLEIDING

In de omgevingsvisie 2.0 is een duidelijke ambitie neergelegd voor vergroening van de gemeente. De benoemde doelen hebben betrekking op meer groen (per huishouden), meer 'beleefbaar' en robuust groen, groen-inclusieve nieuwbouwwijken en het verbeteren van de kwaliteit van bestaand groen.

Ook vanuit verschillende moties heeft de Raad de afgelopen jaren uitgesproken om meer en beter groen te realiseren in Westland.

De groenopgave van Westland gaat voor een belangrijk deel over de vraag naar meer ruimte voor groen, maar behelst meer. Het vraagt ook om prioritering, slimme inzet van het beschikbare budget, investeren in groen en goed reageren op veranderende omstandigheden, nieuwe inzichten, actuele ontwikkelingen en het zoeken naar alternatieven om doelen te bereiken. Hierbij liggen onder meer kansen in slimme inrichting, programmering, in bestaande en nieuwe subsidieregelingen, in integraliteit van maatregelen en in het partnerschap met de samenleving

De voorgelegde groenvisie is een beschrijving van de verschillende onderdelen van vergroening, de kansen, de voorwaarden, urgenties en de strategische ontwikkellijnen voor de gemeente Westland. Daarbij wordt opgemerkt dat vergroening sterke relaties heeft met onderwerpen als klimaat, de woningopgave, de ondergrond.

Vanuit de huidige positie van de gemeente, waarbij gekeken werd naar het benutten van kansen voor groen, zal er bewust gekozen moeten worden voor het creëren van kansen om doelstellingen te halen.

Vaststelling van deze strategie door de Raad is noodzakelijk om tot een gezamenlijk gedragen bestuurlijke prioriteitskeuze te komen. Daarmee worden de kaders en uitgangspunten voor het uitvoeren van de taken en het behalen van de doelstelling vastgesteld. Het College maakt via het jaarplan de keuze welke maatregelen worden uitgevoerd. Deze keuzes worden bepaald door de ambitie en de beschikbare financiële middelen en werkuren.

Op basis van evaluatie en voortgang zal er in de jaarlijkse P&C cyclus een nieuw jaarplan worden opgesteld en vastgesteld door het College, dat in lijn is met de vastgestelde strategie. De strategie zal in 2024 (of eerder indien nodig) worden geactualiseerd.

De beoogde routekaart (op basis van de huidige middelen) is als bijlage 9 toegevoegd. In dit uitvoeringsprogramma maken we met behulp van drie ambitieniveaus inzichtelijk met welke maatregelen, welk resultaat kan worden gerealiseerd, uitgezet in de tijd (scope: 10 jaar) en inclusief de (financiële) consequenties. De overige bijlagen bevatten relevante achtergrondinformatie, waaronder kaartmateriaal en ambitiekeuzekaart. Ook is een verklarende woordenlijst (bijlage 10) toegevoegd, waarin een aantal termen worden uitgelegd.

RAADSVORSTEL

DOELSTELLING

Met het vaststellen van de Groenvisie en de korte termijn strategie wordt de gemeente in staat gesteld bewuste keuzes te maken op haar groenbeleid en prioriteiten. De visie geeft achtergrond van de status en de mogelijke scenario's voor de vergroening.

Met de keuze voor de activiteiten op de korte termijn ligt de focus op het borgen van vergroening in nieuwe gebiedsontwikkelingen en het actief oppakken van kansen voor meer groen in beleids- en uitvoeringsprogramma's, waarbij er specifieke aandacht uitgaat naar verder onderzoek naar risicogebieden en kwetsbare groepen.

Daarnaast ziet de gemeente een grote betrokkenheid van haar inwoners en bedrijven als noodzakelijk om ook een bijdrage te leveren in de (gezamenlijke) opgave. De groenopgave kan immers een sterke impuls krijgen door participatie van particulieren en bedrijven.

ARGUMENTATIE

1.1 De visie en strategie biedt kaders en stelt prioriteiten waarmee de gemeentelijke organisatie activiteiten kan uitvoeren.

De visie geeft een inzicht in de mogelijke maatregelen, uitgangspunten en ambities. Gemeente Westland wil een gezond, toekomstbestendig leefklimaat bieden aan de inwoners en daarvoor is groen een cruciale basis. Het realiseren van deze ambitie leidt tot de centrale opgave voor het groenbeleid in de komende jaren: voldoende groen behouden en verder vergroenen in Westland en duidelijkheid scheppen naar stakeholders.

1.2 De groenvisie komt tegemoet aan de ambitie uit de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie 2.0 stelt duidelijke ambities en doelen voor de korte en langere termijn:

- Realisatie van 1 extra vierkante meter verblijfsgroen/huishouding voor 2040 (in de openbare ruimte binnen de bestaande woonomgeving);
- In nieuwbouwwijken is de norm 50 m2 gebruiksgroen/woning;
- We zetten we in op innovatieve manieren van groen en groen-inclusief bouwen is de nieuwe standaard;
- Water- en groenstructuur worden geoptimaliseerd;
- natuurgebieden worden robuust, veerkrachtig, aaneengesloten en beleefbaar gemaakt;
- Voor 2030 zijn de ontbrekende zones en schakels in de ecologisch verbindingen ingevuld;
- Westland werkt actief mee aan het realiseren van Natuur Netwerk Nederland;
- De kwaliteit van bestaand groen wordt verbeterd.

In de visie wordt een duidelijk beeld gegeven van de mogelijke maatregelen om deze doelen te halen. Daarbij is het nog niet altijd duidelijk of daarmee de ambities op tijd worden gehaald en welke uitvoeringsbudgetten hiervoor nodig zijn. In de komende tijd moet dit duidelijk worden aan de hand van monitoring en ervaring.

RAADSVOORSTEL

1.3 De groenvisie komt tegemoet aan de wensen uit de motie van de raad.

Tijdens de begrotingsbehandeling in november 2019 is de motie Beter Groen 3.0 aangenomen. Deze motie borduurt voort op eerdere moties voor verbetering van het groenbeleid bij onder andere gebiedsontwikkeling.

De groenvisie die voor ligt, is afgestemd met diverse belangenbehartigers en stakeholders en beoogt de vergroening in kwantiteit en kwaliteit.

2.1 De beoogde routekaart betreft een gefaseerde route voor de vergroening op basis van de financiële middelen.

De komende periode (2021-2022) wordt zo veel mogelijk ingezet op het benutten van kansen en de borging van vergroening in nieuwe ontwikkelingen.

Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden groennormen geïmplementeerd in het ruimtelijk instrumentarium (programma van standaarden). Voor ontwikkelingen waar anterieure overeenkomsten voor zijn afgesloten en renovaties van de openbare ruimte, formuleren we de normen als richtlijn. Afhankelijk van de realisatie van de maatregelen kan geëvalueerd worden of de doelstelling voor 2040 gehaald gaat worden en op welke onderdelen opschaling gewenst is.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1. Zonder deze kaders zullen de vergroeningsmaatregelen niet automatisch, niet consistent en effectief worden door gevoerd.

Vergroeningsmaatregelen zullen niet automatisch worden meegenomen in aanbestedingen of worden afgewogen conform de gewenste groennormen. Het niet borgen van normering, een uniforme werkwijze en monitoring, leidt tot onvoldoende zicht en voortgang op de groenopgave van het Westland.

2. Het behalen van de ambities voor 2040 behoeft extra financiële middelen

Het borgen van meer (kwalitatief) groen vraagt extra maatregelen in met name ruimtelijke ontwikkelingen. Er kan vanuit gegaan worden dat dit zal leiden tot hogere kosten per ambitie en per project. Met betrekking tot deze extra projectkosten, is er een sterke afhankelijk van de situatie in het gebied en de mogelijkheden voor vergroening. Het komende jaren zal aan de hand van een aantal casussen en bovenwijkse voorzieningen een steeds meer reële kosteninschattingen kunnen worden opgesteld. Deze extra kosten zullen naar verwachting direct gerelateerd kunnen worden aan het ambitieniveau van de gemeente.

3. De haalbaarheid van de doelen uit de omgevingsvisie vraagt om creativiteit, integrale afwegingen en continuïteit.

De mogelijkheden voor realisatie van groen is grotendeels afhankelijk van de ruimtelijke omstandigheden, prioriteiten in het gebied en de financiële middelen. Dat vraagt verstandige ruimtelijke afwegingen in ontwerpen in plaats van het rigide hanteren van richtlijnen. Deze kennis en creativiteit moet een plaats krijgen in het ontwerpproces.

RAADSVORSTEL

Een tweede belangrijke factor voor een het realiseren van de groenopgave is de continuïteit. De opgave is niet in één jaar te realiseren en vraagt een stabiel (structurele) inzet op de kansen en in de samenwerking met stakeholders. Inzicht in de mogelijkheden, timing grondaankoop, participatie in regionale samenwerking, vragen een stabiele ambities en structurele middelen. Op het ogenblik is deze niet geborgd.

4. Strand is niet meegenomen in de groendefinitie

In de groen-definitie is het strand niet meegenomen. De groenvisie richt zich voornamelijk op het groen in de woonomgeving en de verbinding met het omringende landschap. Om inzicht te geven in hoe groen de dorpskernen zijn, is alleen het groen in de dorpskernen meegenomen. De kernen dicht bij het strand en waardevolle natuurgebieden hebben groen/natuur op fiets- of loopafstand. Hierdoor wordt het gemis aan groen in de kernen natuurlijk gecompenseerd.

FINANCIËN

De groenvisie is het gewenste toekomstbeeld op de groenopgave in Westland, zoals is vastgesteld in de omgevingsvisie. Er is in deze visie nog geen voldoende onderbouwing voor de feitelijke financiële consequenties. Bij de uitwerking van de visie naar een uitvoeringsplan blijkt hoe dan ook dat er meer middelen nodig zijn dan waarin nu in de begroting is voorzien. Met andere woorden, uitvoering van de ambitie van de groenambities gaat veel geld kosten. Dit zit in twee zaken: personeel en middelen.

In de opmaat naar de omgevingsvisie zijn er grove (interne) inschattingen gemaakt van een aantal ambities. De kosten van de extra vierkante meter per woning (tot 2040) zijn ingeschat op €12 miljoen (€700.000 per jaar tot 2040). Daarnaast zijn er nog kosten te verwachten die nog niet zijn uitgewerkt en deels bij de gemeente (waaronder onderhoud, hogere projectkosten door groennormen in de programma van standaarden) en deels bij ontwikkelaars (hogere groennormen) terecht zullen komen.

NB een beperkt deel van de kosten kunnen worden gecompenseerd door diverse subsidies vanuit provincie en Rijk.

Voor de opstart op korte termijn (4-5 jaar) is er op basis van een beperkte inzet een kosteninschatting gemaakt ter hoogte van ca. €627.000 (zie bijlage 9). Dit bedrag is gebaseerd op een aantal randvoorwaarden om groen in ieder geval in nieuwbouw projecten te borgen en een aantal kansen te pakken die zich voordoen. Ook zullen er een aantal verkenningen gedaan worden op specifieke activiteiten met betrekking tot impact op de opgave, benodigde middelen (en capaciteit).

In het gegeven scenario (bijlage 9) wordt geen rekening gehouden met een actief aankoopbeleid van grond voor vergroening (actief kansen creëren) of een stevig opgeschaalde kwaliteitsimpuls. Op basis van de benoemde ambities uit de omgevingsvisie zal er de komende jaren opgeschaald moeten worden in de activiteiten.

De feitelijke financiële consequenties per onderdeel (en per jaar) moeten nog worden uitgewerkt, inzichtelijk worden gemaakt, en afgezet worden tegen de financiële ruimte en andere wensen.

Op het ogenblik is er geen structureel budget (anders dan onderhoud) voor groen-doelstellingen.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

RAADSVOORSTEL

Westland heeft een grote ambitie om te vergroenen. De doelstellingen uit de omgevingsvisie zijn verder uitgewerkt in een visie (en strategie). Het college van B en W heeft besloten deze Groen visie voor te leggen aan de Gemeenteraad. Daarmee legt gemeente Westland een eerste basis voor afwegingen ten behoeve van vergroening van het Westland. De groenopgave is mede gekoppeld aan de klimaat-opgave.

Moment van publicatie besluit:

Publicatie vindt plaats na besluitvorming door de Raad

EXTERN OVERLEG

De strategie is opgesteld met diverse input.

Er heeft afstemming plaatsgevonden met verschillende externe betrokkenen en belanghebbenden, zoals Natuurlijk Delfland (KNNV), Groei & Bloei, Stichting Duinbehoud, de stichting Vogels in het Westland, Stichting Westland Natuur, de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming, Operatie Steenbreek, Zuid-Hollandse landschap, Hoogheemraadschap Delfland en de bewonersvereniging ter Heijde. Daarnaast is er een enquête uitgezet onder de inwoners om draagvlak te toetsen en prioriteiten mee te geven vanuit bewoners. (zie ook bijlage 11 van de groenvisie).

VERVOLGTRAJECT

Het jaarplan wordt, na vaststelling van de visie, inhoudelijk en financieel definitief gemaakt en ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

Het jaarplan zal binnen de reguliere Planning & Control cyclus bestuurlijk worden geagendeerd en waar nodig worden geactualiseerd, mede op basis van een terugblik op de ondernomen activiteiten in het voorgaande jaar en de nieuwe ontwikkelingen vanuit de landelijke overheid en de samenleving.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler

B.R. Arends

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Westland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van xx-xx-2021, met de volgende bijlage(n):

- Groen visie Westland (21-0186506)

gelet op het bepaalde in artikel 108 van de Gemeentewet;

gehoord het advies van de commissie Ruimte van xx-xx-2021 en gehoord de beraadslagingen van onderhavige vergadering;

besluit:

1. Groen visie Westland vast te stellen

Aldus besloten door de raad in zijn openbare vergadering van xx-xx-2021,

de griffier,

de voorzitter,

A.P.M.A.F. Bergmans

B.R. Arends